Erhvervsanalyse af Holbæk Kommune

Udarbejdet for Holbæk Kommune

Februar 2024

IRISgroup

Indledning

Denne rapport præsenterer resultaterne af en kvantitativ analyse af erhvervslivet i Holbæk Kommune.

Formålet er at give et overblik over, hvor kommunen står i dag – og dermed også hvad der er fundamentet for den fremtidige udvikling i det lokale erhvervsliv.

Analysen baserer sig primært på data fra Danmarks Statistik frem til og med 2022 og belyser følgende:

- Udviklingen i den samlede jobskabelse i Holbæk Kommune siden 2017.
- Udviklingen i kommunens erhvervsstruktur og specialisering.
- Udvikling inden for en række centrale nøgleindikatorer som iværksætteri, overlevelsesrate, vækstvirksomheder og eksport.
- Udvikling i arbejdskraftens kompetenceniveau og adgangen til udenlandsk arbejdskraft.

I analysen sammenlignes Holbæk Kommune med Kalundborg, Slagelse, Roskilde og Ringsted Kommuner under ét (de fire kommuner kaldes i analysen "sammenligningskommunerne"), Region Sjælland og hele landet.

De fire sammenligningskommuner er udvalgt, da de har en erhvervsstruktur, størrelse og beliggenhed, der er sammenlignelig med Holbæk Kommune.

IRIS GROUP
CHRISTIANS BRYGGE 28, 1. SAL
DK-1559 KØBENHAVN V
IRISGROUP@IRISGROUP.DK
WWW.IRISGROUP.DK

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning 3
2. Erhvervsspecialisering og beskæftigelsesudvikling 6
3. Holbæk Kommunes erhvervspræstationer 12
4. Adgang til kvalificeret arbejdskraft 19

Sammenfatning – erhvervsspecialisering og beskæftigelsesudvikling

Lokalt orienterede erhverv er vigtige
Analysen viser, at lokalt orienterede erhverv fylder meget i erhvervsstrukturen i Holbæk Kommune. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at de tre brancher der tegner sig for den største andel af beskæftigelsen i kommunen, er hhv. bygge & anlæg, detailhandel samt private velfærdsinstitutioner.

Holbæk Kommune har en specialisering inden for flere af de lokalt orienterede erhverv. Særlig inden for private velfærdsinstitutioner skiller Holbæk Kommune sig ud. Men også bygge & anlæg samt undervisning er vigtige i den lokale erhvervsstruktur.

Analysen viser samtidig, at gruppen af mindre virksomheder spiller en vigtig rolle og tegner sig for en betydeligt større andel af beskæftigelsen i Holbæk Kommune end på landsplan.

Fremgang i den private beskæftigelse
Der har været en pæn fremgang i den private beskæftigelse som er vokset med 9 pct. over de seneste fem år i Holbæk Kommune. Fremgangen i beskæftigelsen i Holbæk Kommune er dog lavere end udviklingen på landsplan, hvor væksten isamme periode var på 11 pct.

Det er i høj grad de lokalt orienterede erhverv, der har oplevet en stor jobvækst. Bygge- og anlægssektoren samt private velfærdsinstitutioner står for knap 50 pct. af de nye fuldtidsjobs, der er skabt i kommunen. Men også andre brancher som rådgivning, forskning og udvikling samt en række industribrancher har oplevet en fremgang i beskæftigelsen.

Udvalgte resultater fra erhvervsanalysen

De to største brancher – målt på beskæftigelse – i Holbæk Kommune er bygge & anlæg og detailhandel. Tilsammen beskæftiger de to brancher ca. 4.300 årsværk, svarende til 28 pct. af den samlede beskæftigelse.

Holbæk Kommune har en stærk specialisering inden for private velfærdsinstitutioner, der tegner sig for knap fire gange så stor en del beskæftigelsen som i resten af landet.

I 2022 var der ca. 3.700 private virksomheder i Holbæk Kommune. Fra 2017-22 er der netto kommet lidt over 290 flere virksomheder i Holbæk.

Fra 2017-22 er den private beskæftigelse steget med ca. 9 pct. i Holbæk Kommune. Det tilsvarende tal på landsplan er 11 pct.

Den største fremgang i beskæftigelse findes inden for bygge & anlæg, der er vokset med ca. 390 årsværk, svarende til en fremgang på 22 pct.

Virksomheder med under 10 årsværk stod i 2022 for 45 pct. af beskæftigelsen i kommunen. På landsplan var det tilsvarende tal 33 pct.

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Høj overlevelsesrate for iværksættere og få konkurser
Analysen viser, at iværksætterraten i Holbæk Kommune har været på samme niveau, som i hele regionen samt at mange af de nye iværksættere etableres i servicesektoren.

Overlevelsesraten for iværksættere i Holbæk Kommune har i flere år været på et højere niveau end sammenligningskommunerne. Der har dog været et været et mindre fald i overlevelsesraten det seneste år, hvilket betyder at raten er på samme niveau som i resten af regionen. Til gengæld har antallet af konkurser har været faldende de seneste år i Holbæk Kommune og ligger væsentligt under niveauet på landsplan.

Flere vækstvirksomheder i Holbæk Kommune
De seneste år har der været en fremgang i antallet af vækstvirksomheder i Holbæk Kommune. Fra 2019 og frem til 2022 er antallet af vækstvirksomheder næsten fordoblet i Holbæk.

Mange af de nye vækstvirksomheder kommer fra servicesektoren samt bygge & anlæg, der tilsammen tegner sig for ca. halvdelen af kommunens vækstvirksomheder.

Relativ få eksporterende virksomheder
Analysen viser også, at der er færre eksportvirksomheder i Holbæk Kommune end i Region Sjælland samt at den gennemsnitlige eksportværdi pr. virksomhed er noget lavere end i sammenligningskommunerne. Resultaterne skal ses i lyset af kommunens erhvervsstruktur, der er præget af flere mindre virksomheder inden for lokalt orienterede erhverv.

Udvalgte resultater fra erhvervsanalysen

I 2022 var iværksætterraten i Holbæk Kommune på ca. 4,5 pct. Dette er samme niveau som sammenligningskommunerne og Region Sjælland.

57 pct. af de nye iværksættere i Holbæk Kommune i perioden 2021-22 er inden for servicesektor. Dernæst følger bygge & anlæg med 20 pct.

Den 3-årige overlevelsesrate blandt iværksættere i Holbæk Kommune var i 2022 på 55 pct.

Antallet af konkurser i Holbæk Kommune har været faldende de seneste år og lå i 2022 på 4,5 konkurser per 1.000 virksomhed.

Andelen af vækstvirksomheder i Holbæk har været stigende fra 2019 og lå i 2022 på knap 8 pct. Det er dog et lavere niveau end på landsplan.

I 2022 havde ca. 13 pct. af virksomhederne i Holbæk Kommune eksportaktiviteter. Det tilsvarende tal for sammenligningskommunerne er 15 pct.

I 2022 var den gennemsnitlige eksportværdi per virksomhed i Holbæk Kommune 5,2 mio. kr. mens det tilsvarende tal for sammenlignings-kommunerne var 14 mio. kr.

Sammenfatning – adgang til kvalificeret arbejdskraft

Faglærte udgør den største gruppe i arbejdsstyrken
Analysen viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Holbæk Kommune i udpræget grad ligner Region Sjælland, hvor faglærte udgør den største gruppe. Arbejdsstyrkens uddannelsesniveau afspejler i høj grad de kompetencer, der efterspørges af det lokale erhvervsliv, hvor fx bygge & anlæg fylder meget.

Pendling og tilflytning bidrager til øget uddannelsesniveau
Holbæk Kommune har de seneste år haft en nettoudpendling, hvor der er flere borgere, som pendler ud af Holbæk for at arbejde end personer, der pendler til Holbæk. Analysen viser samtidig, at andelen af personer med en videregående uddannelse er højere blandt indpendlere end for udpendlerne.

Det samme billede tegner sig ift. til- og fraflyttere, hvor flere tilflyttere har en videregående uddannelse. Det afspejler at Holbæk Kommune bl.a. er lykkedes med at tiltrække nye borgere til fra Region Hovedstaden, hvor en højere andel af arbejdsstyrken har en videregående uddannelse.

Udenlandsk ejede virksomheder spiller en mindre rolle i Holbæk Kommune
Det er i høj grad dansk ejede virksomheder, som tegner sig for beskæftigelsen i Holbæk Kommune. Udenlandsk ejede virksomheder står for næsten halvt så stor en del af beskæftigelsen som i sammenligningskommunerne. Udenlandske medarbejdere udgør ligeledes en mindre andel af beskæftigelsen i Holbæk. Resultatet skal ses i lyset af at kommunen har mange mindre virksomheder inden for lokalt orienterede erhverv.

Udvalgte resultater fra erhvervsanalysen

- Faglærte udgår med 42 pct. af arbejdsstyrken den største gruppe i arbejdsstyrken i Holbæk Kommune.
- I 2022 var deltagelsesgraden i efter- og videreuddannelsessystemet i Holbæk på ca. 9 pct., hvilket er samme niveau som på landsplan.
- De seneste år har Holbæk Kommune haft en nettoudpendling.
- En lidt højere andel af indpendlerne (39 pct.) til Holbæk Kommune har en videregående uddannelse end udpendlerne (35 pct.)
- I 2019-22 havde 39 pct. af tilflytterne til Holbæk Kommune en videregående uddannelse, mens det var tilfældet for 31 pct. af udflytterne
- Udenlandsk ejede virksomheder står for 7 pct. af beskæftigelsen i Holbæk. Det tilsvarende tal for sammenligningskommunerne er 14 pct.
- I 2022 udgjorde udenlandske medarbejder 8 pct. af den private beskæftigelse i Holbæk. For Region Sjælland er det tilsvarende tal 9 pct.

2. Erhvervsspecialisering og beskæftigelsesudvikling

Dette afsnit fokuserer på den samlede private jobskabelse og den erhvervsmæssige specialisering i Holbæk Kommune. Fokus er bl.a. på at belyse, hvilke brancher og klynger der fylder meget eller lidt i kommunen, samt hvordan de forskellige brancher hat udviklet sig i de senere år.

Et godt indblik i erhvervsspecialiseringen er et vigtigt grundlag for den lokale erhvervspolitik. Det giver bl.a. grundlag for at vurdere, hvor kommunerne har særlige potentialer eller udfordringer, som måske skal have særlig opmærksomhed i erhvervspolitikken. Det giver også et billede af, om den private værdiskabelse er koncentreret på få eller mange brancher.

Afsnittet viser, at:

- Den private beskæftigelse er steget med 9 pct. i Holbæk Kommune fra 2017-22.
- Bygge & anlæg samt detailhandlen er de to største brancher målt på beskæftigelse. De to brancher står til sammen for ca. 28 pct. af den samlede beskæftigelse i kommunen.
- De små og mindre virksomheder spiller en stor rolle i Holbæk Kommune. I 2022 stod virksomheder med under 10 årsværk for 45 pct. af den samlede beskæftigelse i Holbæk Kommune. På landsplan var det tilsvarende tal 33 pct.
- Holbæk Kommune har en stærk specialisering inden for private velfærdsinstitutioner. I 2022 stod private velfærdsinstitutioner for knap fire gange så stor en del af den private beskæftigelse som i resten af landet.

Stigende beskæftigelse i Holbæk Kommune

Omfanget af private jobs er en af flere indikatorer for de lokale erhvervspræstationer. Figuren til venstre viser, at Holbæk Kommunes offentlige og private arbejdspladser samlet set beskæftigede 329 fuldtidspersoner pr. 1.000 indbyggere i 2022. Det er lidt lavere end i sammenligningskommunerne og landet som helhed. Den private sektor udgør omkring samme andel af den samlede beskæftigelse i Holbæk Kommune som i sammenligningskommunerne og regionen.

Figuren i midten viser udviklingen i den private beskæftigelse for Holbæk Kommune, sammenligningskommunerne, Regionen og hele landet. Det fremgår, at der i 2017-22 har været en vækst på 9 pct. i private fuldtidsjobs i Holbæk Kommune. Blandt sammenligningskommunerne, Region Sjælland og hele landet har der i samme periode været en større fremgang i beskæftigelsen. Særlig fra 2021 til 2022 har der været en væsentlig større fremgang i antallet af private fuldtidsjobs i sammenligningsenhederne end i Holbæk Kommune.

For at belyse jobudviklingen det seneste år viser figuren til højre den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere) i 2023. Figuren viser, at beskæftigelsen i Holbæk Kommune er faldet med 1 pct. i løbet af 2023, mens sammenligningskommunerne er vokset med 2 pct.

Private og offentlige fuldtidsjobs pr. 1.000 indbyggere, 2022

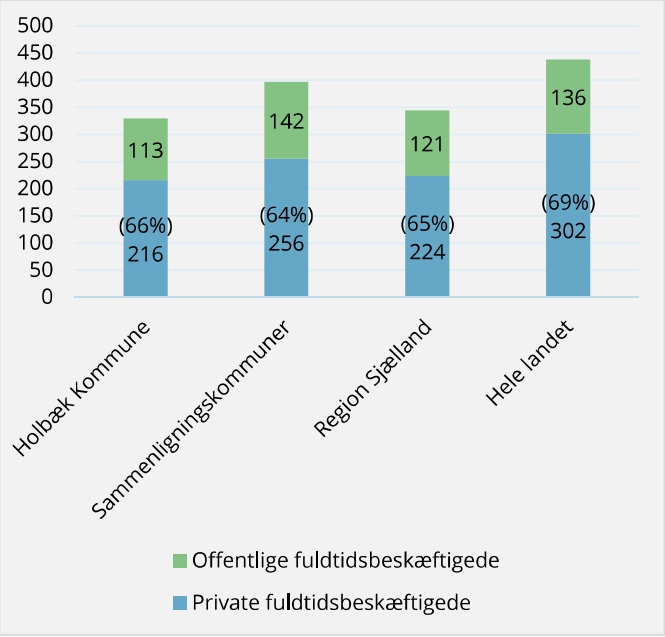

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Indekseret udvikling i antal private fuldtidsjobs, 2017-22 (2017=100)

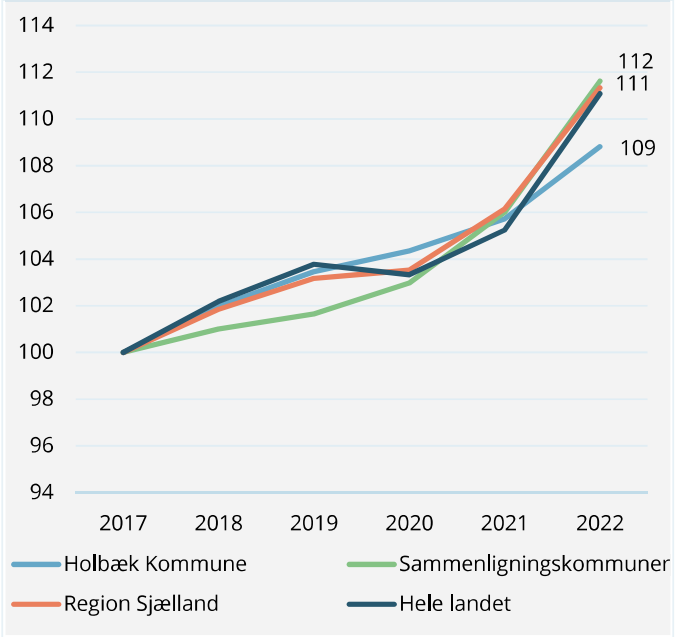

Fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 4.kvt. 2022 – 4.kvt 2023 (indekseret)

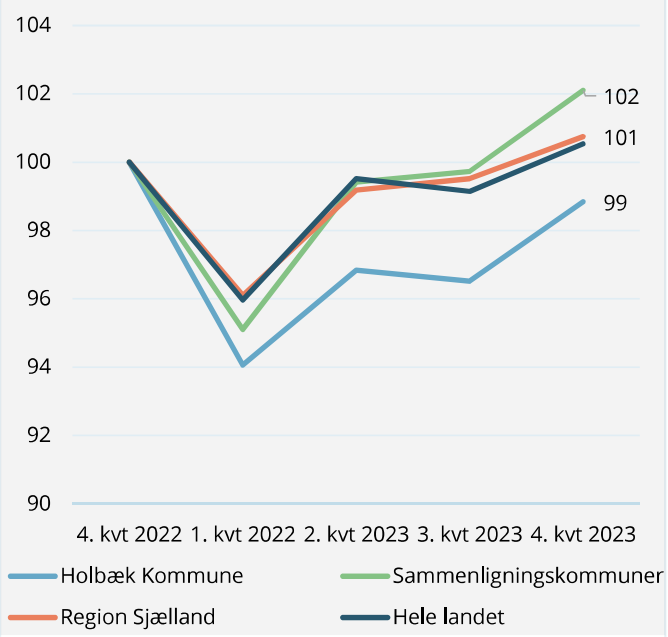

Note: Beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i brancherne offentlig administration, undervisning og sundhed.

Bygge & anlæg samt detailhandel er de største brancher i Holbæk Kommune

Tabellen nedenfor giver et mere detaljeret billede af beskæftigelsen og udviklingen heri fordelt på brancher. Målt på antallet af fuldtidsjobs er detailhandel samt bygge & anlæg de to største brancher i Holbæk Kommune. Generelt viser tabellen, at flere brancher har oplevet vækst siden 2017. Blandt andet er beskæftigelsen inden for bygge- og anlægsbranchen steget med 22 pct. Der har dog også været en nedgang i antallet af jobs inden for flere brancher. Det gælder særligt inden for engroshandel, tele, it og information samt elektronik-, maskin- og transportmiddelindustrien.

Den største specialiseringsgrad findes inden for private velfærdsinstitutioner, der med en specialisering på 3,9 står for en væsentlig større andel af den private beskæftigelse i Holbæk Kommune end i en gennemsnitskommune. Herefter følger undervisning samt energi & forsyning med på hhv. 2,0 og 1,9.

Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervsmæssig specialisering i 2022 i Holbæk Kommune fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Bygge & anlæg	1.813	2.207	22%	19%	1,4
Detailhandel	2.091	2.156	3%	5%	1,3
Private velfærdsinstitutioner	1.180	1.381	17%	10%	3,9
Transport	1.099	1.080	-2%	10%	1,2
Rådgivning, forskning og udvikling	708	974	38%	19%	0,9
Operationel service	695	812	17%	13%	0,8
Landbrug, skovbrug og fiskeri	718	736	2%	2%	1,4
Undervisning	691	703	2%	8%	2,0
Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	503	664	32%	12%	1,1
Hoteller og restauranter	465	573	23%	13%	0,8
Engroshandel	639	565	-12%	7%	0,4
Finansiering og forsikring	443	549	24%	9%	0,8
Sundhedsvæsen	426	538	26%	25%	1,3
Ejendomshandel og udlejning	372	434	17%	5%	1,1
Andre serviceydelser mv.	499	418	-16%	6%	1,0
Energi og forsyning	391	323	-17%	22%	1,9
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	244	270	11%	7%	0,6
Kultur og fritid	217	256	18%	17%	1,0
Tele, IT og information	406	252	-38%	24%	0,3
Metalindustri	253	239	-6%	-3%	0,8
Reklame og øvrig erhvervsservice	192	202	6%	10%	0,7
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	242	194	-20%	8%	0,2
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	93	133	44%	11%	0,3
Forlag, tv og radio	72	66	-8%	15%	0,3
Alle brancher	14.453	15.726	9%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Stærk specialisering inden for private velfærdsinstitutioner

Figuren nedenfor giver et overblik over erhvervsspecialiseringen i Holbæk Kommune samt udviklingen i beskæftigelsen i de ti største brancher (målt på antal fuldtidsjob) i perioden 2017-22.

Af figuren kan det ses, at bygge & anlæg er den største branche rent jobmæssigt (cirklernes størrelse). Derudover kan det ses, at den største jobvækst fra 2017-22 ligeledes har fundet sted inden for bygge & anlæg, der har haft en vækst på knap 400 fuldtidsstillinger.

Det fremgår også at Holbæk Kommune har en stærk specialisering inden for private velfærdsinstitutioner, der har en specialiseringsgrad på 3,9. Det betyder, at branchens andel af den samlede beskæftigelse er næsten fire gange så stor som på landsplan. Holbæk Kommune har en erhvervsmæssig specialisering inden for flere af de lokalt orienterede erhverv, såsom bygge & anlæg, undervisning samt detailhandlen.

Erhvervsmæssig specialisering og jobvækst i Holbæk Kommune, 2017-22

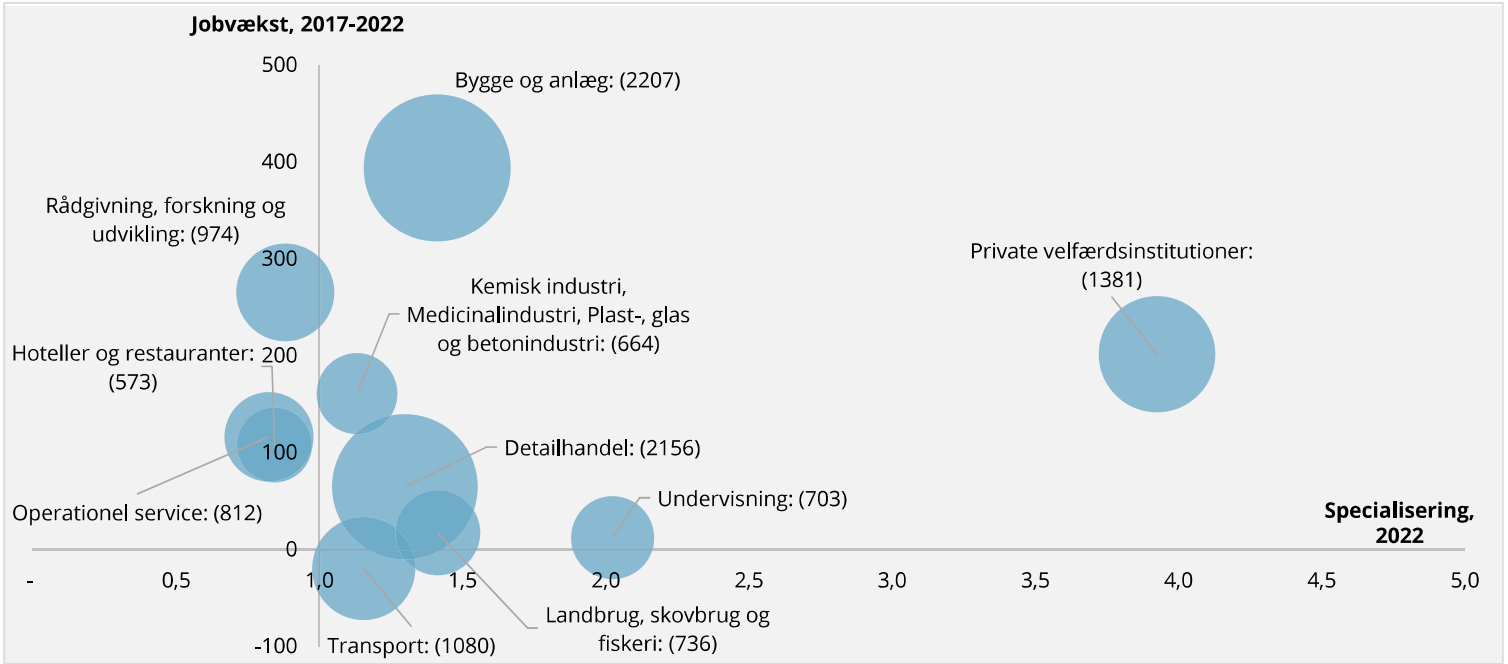

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figuren viser Holbæk Kommunes erhvervsmæssige specialisering. Branchernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver branche målt på antal fuldtidsjob i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser branchens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af Holbæk Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede i perioden 2016-21. Den fortæller, om branchen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Mange virksomheder inden for bygge & anlæg samt detailhandel

I 2022 var der 3.763 private virksomheder i Holbæk Kommune.

Disse virksomheder er koncentreret inden for bygge & anlæg samt detailhandel. Tilsammen består de to brancher af 1.066 virksomheder, svarende til omkring en tredjedel af alle virksomheder i kommunen.

Som vist på side 8, er de to brancher også beskæftigelsesmæssigt de største i kommunen.

Fra 2017-22 er der netto kommet 293 flere virksomheder i Holbæk Kommune. Det svarer til en stigning på ca. 8 pct. På landsplan er antallet af virksomheder til sammenligning vokset med ca. 5 pct. i samme periode.

Den største fremgang har fundet sted inden for bygge & anlæg, der er vokset med 101 virksomheder, svarende til en stigning på 19 pct. siden 2017.

Den største tilbagegang er sket inden for Engroshandel, hvor der er 24 færre virksomheder i 2022 end i 2017.

Udviklingen i antal private virksomheder (arbejdssteder) i Holbæk Kommune opdelt på brancher, 2017-2022

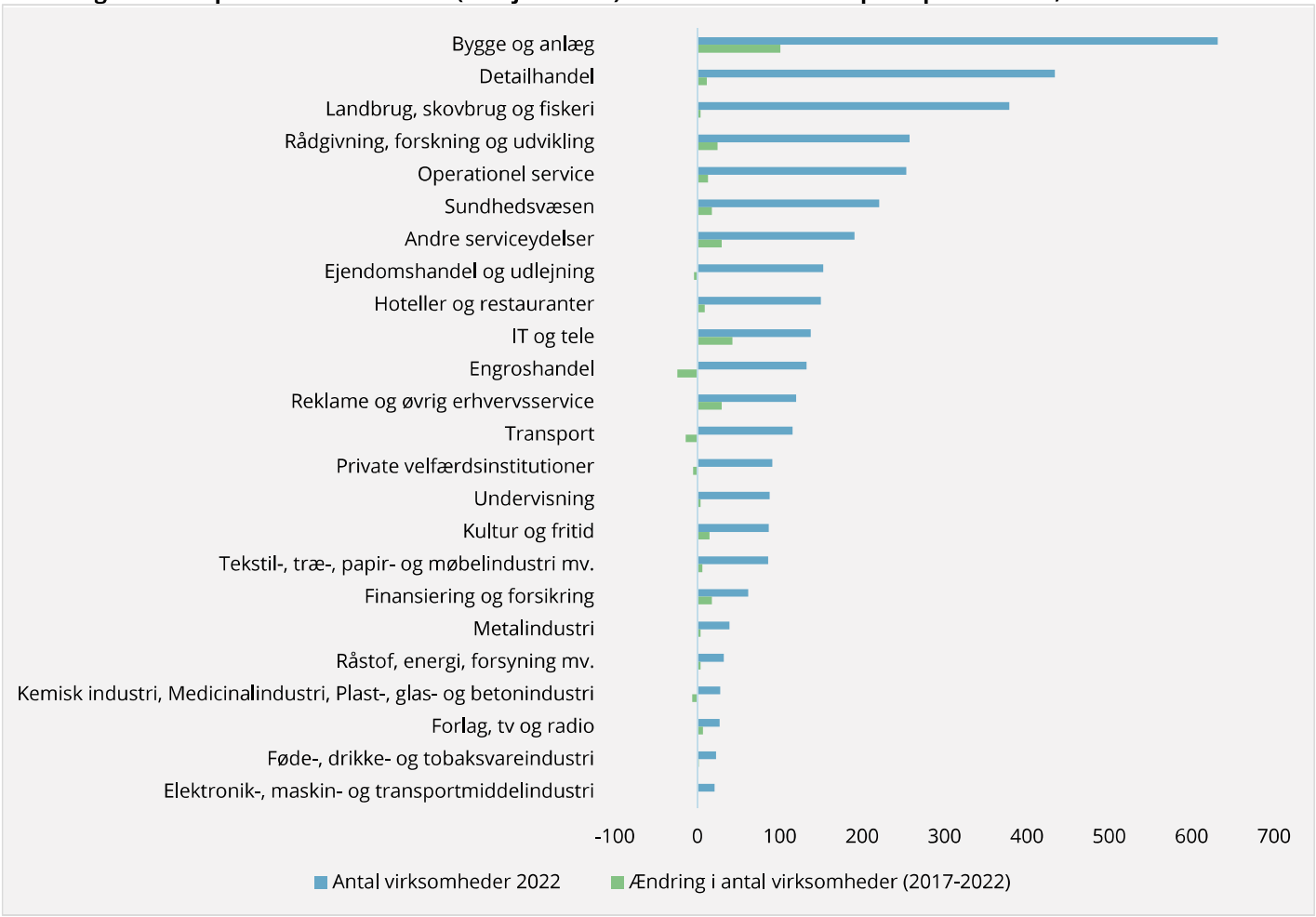

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Små og mellemstore virksomheder står for en stor del af beskæftigelsen i Holbæk Kommune

Figuren neden viser størrelsesfordelingen af virksomhederne i Holbæk Kommune samt, hvordan beskæftigelsen fordeler sig på virksomhedsstørrelse. Det fremgår, at små virksomheder tegner sig for en stor del af erhvervsstrukturen. Lidt over 60 pct. af virksomhederne i Holbæk Kommune har mellem 0,5-1 årsværk, mens 19 pct. består af virksomheder med mellem 2-4 årsværk. Dertil viser figuren, at erhvervsstrukturen i Holbæk Kommune ikke adskiller sig væsentligt fra hele landet, når der ses virksomhedernes størrelse.

Til gengæld spiller de mindre virksomheder en væsentlig større rolle for den samlede beskæftigelse i Holbæk Kommune end for hele landet. Virksomheder med under 10 årsværk står for 45 pct. af den samlede beskæftigelse i Holbæk Kommune. På landsplan står virksomheder med under 10 årsværk kun for 33 pct. af beskæftigelsen. Omvendt står virksomheder med 50+ årsværk for 39 pct. af beskæftigelsen på landsplan, mens de i Holbæk Kommune tegner sig for 23 pct.

Antal arbejdssteder og årsværk fordelt på arbejdsstedets størrelse, 2022

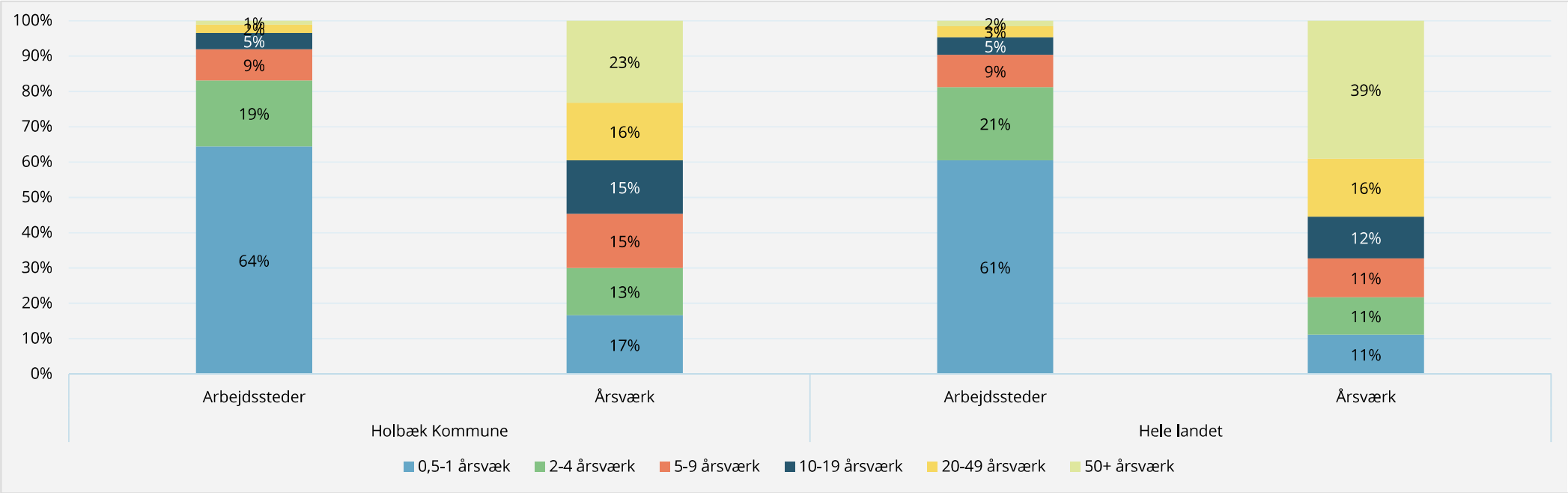

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

3. Holbæk Kommunes erhvervspræstationer

Dette afsnit indeholder en række nøgleindikatorer, der på forskellig vis belyser de lokale erhvervspræstationer i Holbæk Kommune. Det gælder fx tilgangen af nye virksomheder, og hvordan eksisterende virksomheder klarer sig i forhold til eksport, vækst, investeringer, mv.

Afsnittet viser, at:

- Holbæk Kommune har i 2022 en iværksætterrate på ca. 4,5 pct. Dette er samme niveau som sammenligningskommunerne og Region Sjælland.
- Overlevelsesraten blandt iværksættere i Holbæk Kommune har i perioden 2018-20 ligget på et højere niveau end sammenligningskommunerne. I 2022 er overlevelsesraten dog på niveau med de øvrige kommuner.
- De seneste år har antallet af konkurser i Holbæk Kommune været faldende og ligger godt under landsgennemsnittet. I 2021-23 har der også været færre konkurser i Holbæk end blandt sammenligningskommunerne.
- De seneste år har der været en vækst i antallet af vækstvirksomheder i Holbæk Kommune, men andelen af vækstvirksomheder ligger dog stadig under niveauet for sammenligningskommunerne og landsgennemsnittet.
- Holbæk Kommune har en lavere andel af eksporterende virksomheder end i sammenligningskommunerne. Den gennemsnitlige eksportværdi blandt de eksporterende virksomheder i Holbæk Kommune er ligeledes lavere end i de øvrige kommuner.

Iværksætterraten i Holbæk Kommune ligger på niveau med sammenligningskommuner

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og vækst i erhvervslivet. Figuren til venstre viser udviklingen i iværksætterraten (andel iværksættervirksomheder) fra 2017-22. Som det fremgår, har etableringsraten i Holbæk Kommune ligget på nogenlunde samme niveau som i Region Sjælland i hele perioden. I årene 2018-19 lå iværksætterraten i Holbæk Kommune lidt højere end i sammenligningskommunerne.

Tabellen til højre viser iværksættervirksomhedernes fordeling på sektorer i 2021-22. Af tabellen fremgår det, at lidt over halvdelen af iværksætterne i Holbæk Kommune ligger inden for servicesektoren. Dernæst følger bygge & anlæg samt handel, der tegner sig for hhv. 20 pct. og 13 pct. af iværksætterne. Fordelingen af iværksættere i Holbæk Kommune ligner i høj grad den regionale fordeling af iværksættere.

Udvikling i iværksætterraten, 2017-22

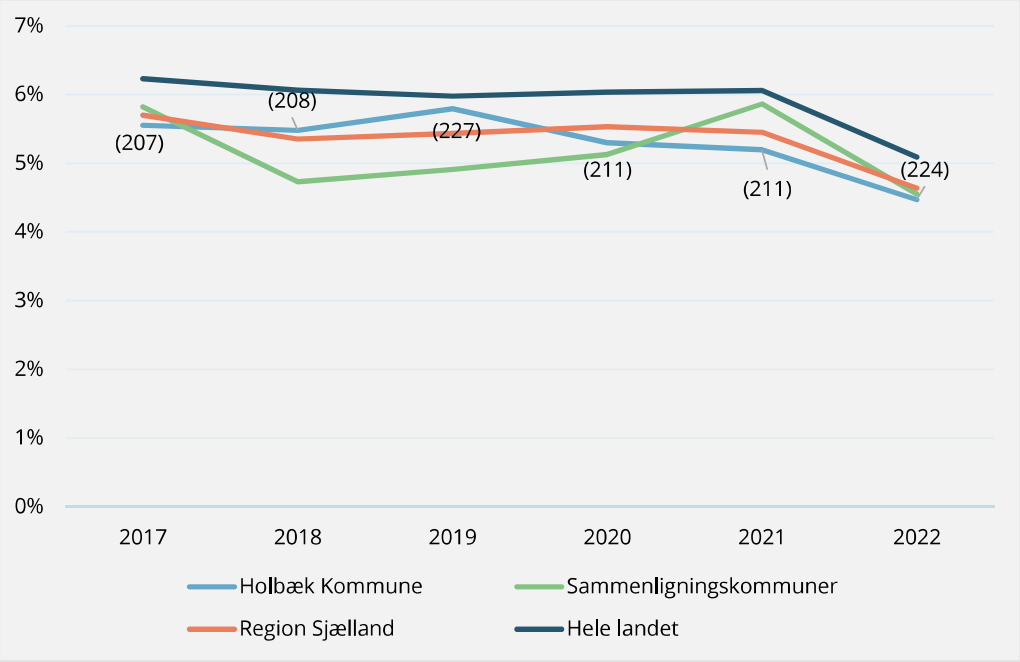

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Antallet af ivværksættervirksomheder i Holbæk Kommune er angivet i parentes.

Nye iværksættere fordelt efter sektorer, 2021-22

Branche	Holbæk Kommune	Region Sjælland
Service	57%	55%
Bygge og anlæg	20%	20%
Handel	13%	15%
Primære erhverv	4%	3%
Transport	3%	4%
Industri	2%	3%
I alt	**100%**	**100%**

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Høj overlevelsesrate blandt iværksættere i Holbæk Kommune de seneste år

Andelen af iværksættervirksomheder, der overlever de første år, er en vigtig indikator for iværksættervilkårene i kommunen. Figuren til venstre viser overlevelsesraten tre år efter etablering for Holbæk Kommune, sammenligningskommuner, Region Sjælland og hele landet. I perioden 2018-20 var overlevelsesraten i Holbæk på et noget højere niveau end i de øvrige sammenligningsenheder. I 2021 har der været et fald i overlevelsesraten blandt iværksættere i Holbæk Kommune, svarende til at 55 pct. af de nystartede virksomheder er i live efter tre år. Dermed er overlevelsesraten er på niveau med regionen og landet som helhed, men lidt under niveauet i sammenligningskommunerne.

Tabellen til højre viser den gennemsnitlige beskæftigelse tre år efter etablering for nye virksomheder etableret i henholdsvis 2015-16 og 2017-18. Det fremgår af tabellen, at iværksættere i Holbæk Kommune i den første periode skabte flere jobs end iværksættervirksomheder i sammenligningskommunerne og Region Sjælland. Virksomheder etableret i 2020-21 i Holbæk Kommune har dog skabt færre jobs end i sammenligningsenhederne.

Udvikling i overlevelsesraten for iværksættere, 2017-21

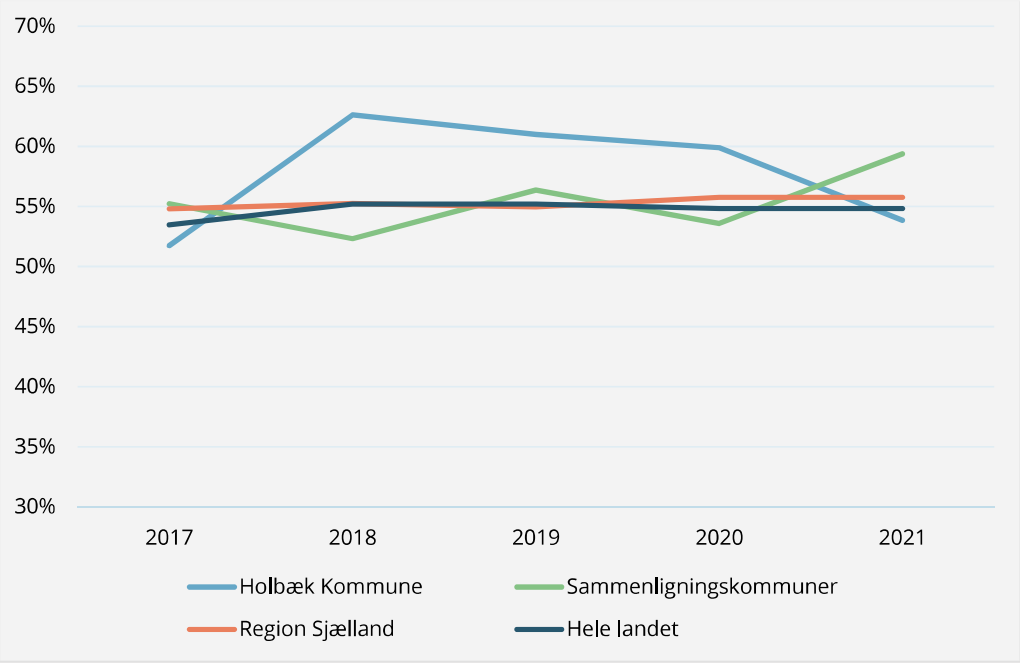

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Gennemsnitligt antal fuldtidsjobs i nye virksomheder tre år efter etablering

	Virksomheder etableret i 2018-19	Virksomheder etableret i 2020-21
Holbæk Kommune	1,8	1,4
Sammenlignings-kommuner	1,6	1,7
Region Sjælland	1,7	1,7
Hele landet	1,9	1,8

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Jobskabelsen er opgjort som det gennemsnitlige antal ansatte (årsværk) pr. overlevende iværksættervirksomhed tre år efter, at de blev etableret.

Faldende antal konkurser i Holbæk Kommune de seneste år

Antallet af konkurser en anden parametre, som kan bruges til at måle det lokale erhvervslivs præstationer. Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Holbæk Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Det fremgår af figuren at antallet af konkurser i Holbæk har været faldende i perioden fra ca. 6 konkurser per 1.000 virksomhed i 2017 til 4,5 konkurser i 2023. Antallet af konkurser i Holbæk har på nær 2018 været på et lavere niveau end i Region Sjælland og landet som hele. Fra 2021 til 2023 har der også været færre konkurser i Holbæk Kommune end i sammenligningskommunerne.

Tabellen til højre viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Holbæk Kommune. Som det fremgår, har servicesektoren over årene udgjort en stor del af konkurserne. Dernæst følger virksomheder inden for bygge og anlæg, som har udgjort mellem 26-33 pct. af konkurserne.

Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

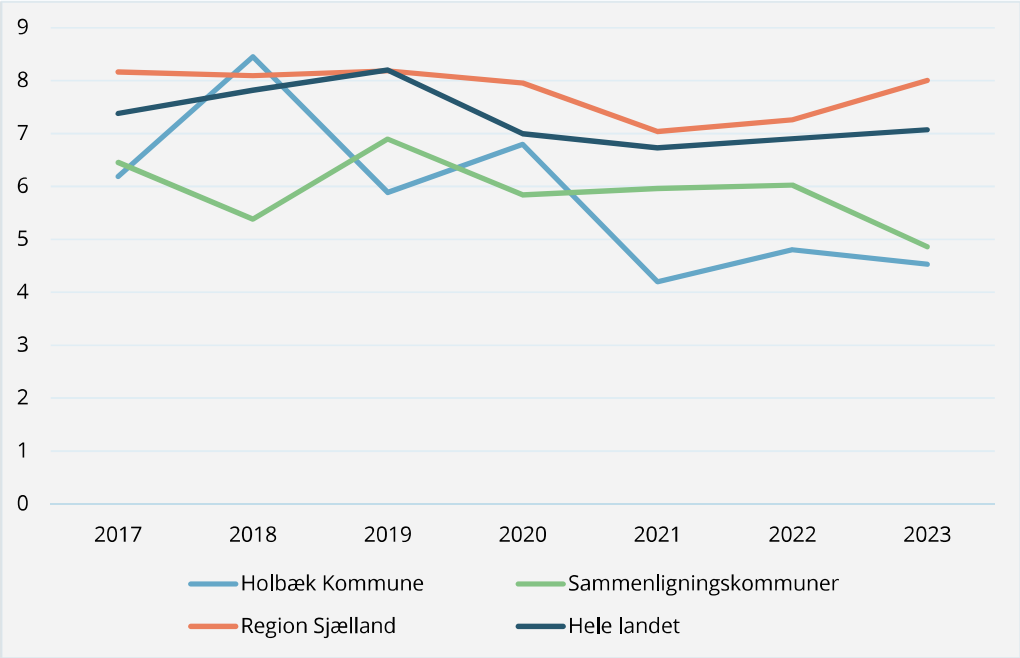

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Fordeling af konkurser i Holbæk Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Primære erhverv	4%	7%	4%
Industri	4%	7%	13%
Bygge og anlæg	26%	33%	29%
Handel	13%	11%	25%
Transport	13%	7%	4%
Service	39%	33%	25%
I alt	**100%**	**100%**	**100%**

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Stigende antal vækstvirksomheder i Holbæk Kommune

Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder i perioden 2017-22. Af figuren kan det ses, at der fra 2019 og frem har der været en stor stigning i vækstvirksomheder i Holbæk, hvor antallet af vækstvirksomheder er fordoblet. Dog har andelen af vækstvirksomheder i Holbæk Kommune i hele perioden ligget lidt under niveauet for sammenligningsenhederne.

Figuren til højre giver et overblik over, hvordan vækstvirksomhederne fordeler sig på hovedsektorer i 2022. Servicesektoren samt bygge & anlæg udgør hver især 24 pct. af vækstvirksomhederne i Holbæk Kommune. Dernæst følger handelssektoren, der tegner sig for 19 pct. af virksomhederne. Generet set ligner sektorfordelingen af vækstvirksomheder i Holbæk Kommune i høj grad fordelingen på regionalt niveau.

Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

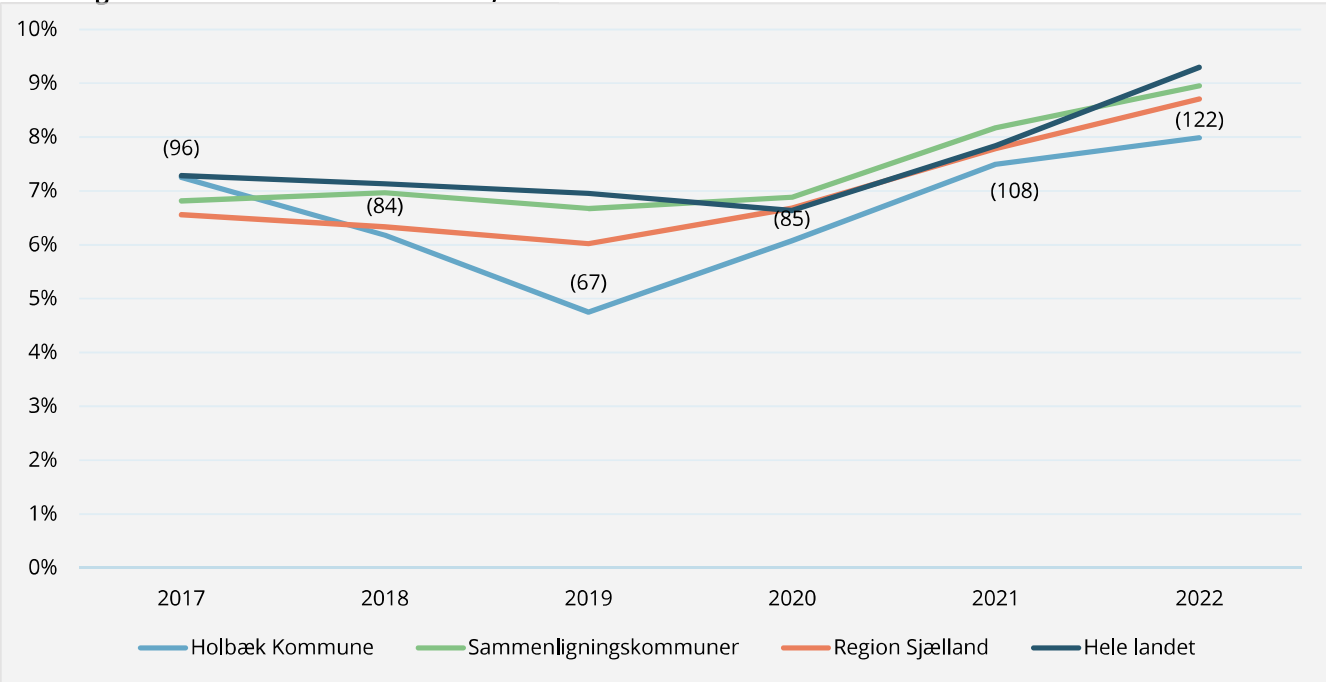

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. Vækstvirksomheder er opgjort for internationalt konkurrerende erhverv. Antallet af ivværksættervirksomheder i Holbæk Kommune er angivet i parentes.

Fordeling af vækstvirksomheder på hovedsektorer, 2022

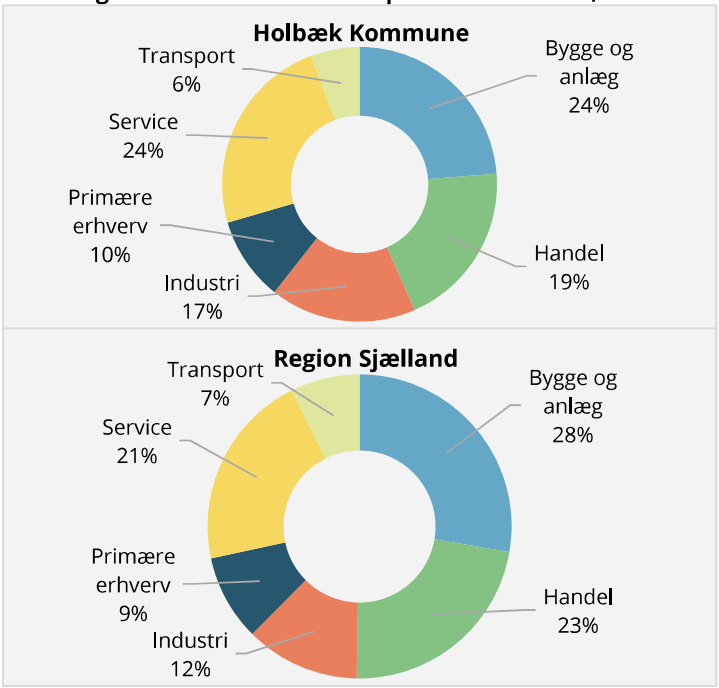

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Relativt få eksportvirksomheder i Holbæk Kommune

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22. Heraf kan det ses, at Holbæk Kommune gennem hele perioden har haft en lavere andel af eksportvirksomheder end både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

I 2022 havde lidt over 13 pct. af virksomhederne i Holbæk Kommune eksportaktiviteter, mens det på landsplan var knap hver femte virksomhed. Den relativt lave andel af eksportvirksomheder skal ses i lyset af kommunens erhvervsstruktur, hvor lokalt orienterede erhverv som detail og bygge & anlæg, udgør en stor del af erhvervsstrukturen.

Figuren til højre viser fordelingen af eksportvirksomheder på sektorer. Det fremgår, at 40 pct. af eksportvirksomhederne i Holbæk Kommune kommer fra handelssektoren. Derefter følger servicesektoren, som står for 27 pct. Der er ikke væsentlige forskelle på sektorfordelingen af eksportvirksomheder i Holbæk og Region Sjælland. På regionalt plan, er det ligeledes handels- og servicesektoren, der tegner sig for størstedelen af eksportvirksomhederne.

Udvikling i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

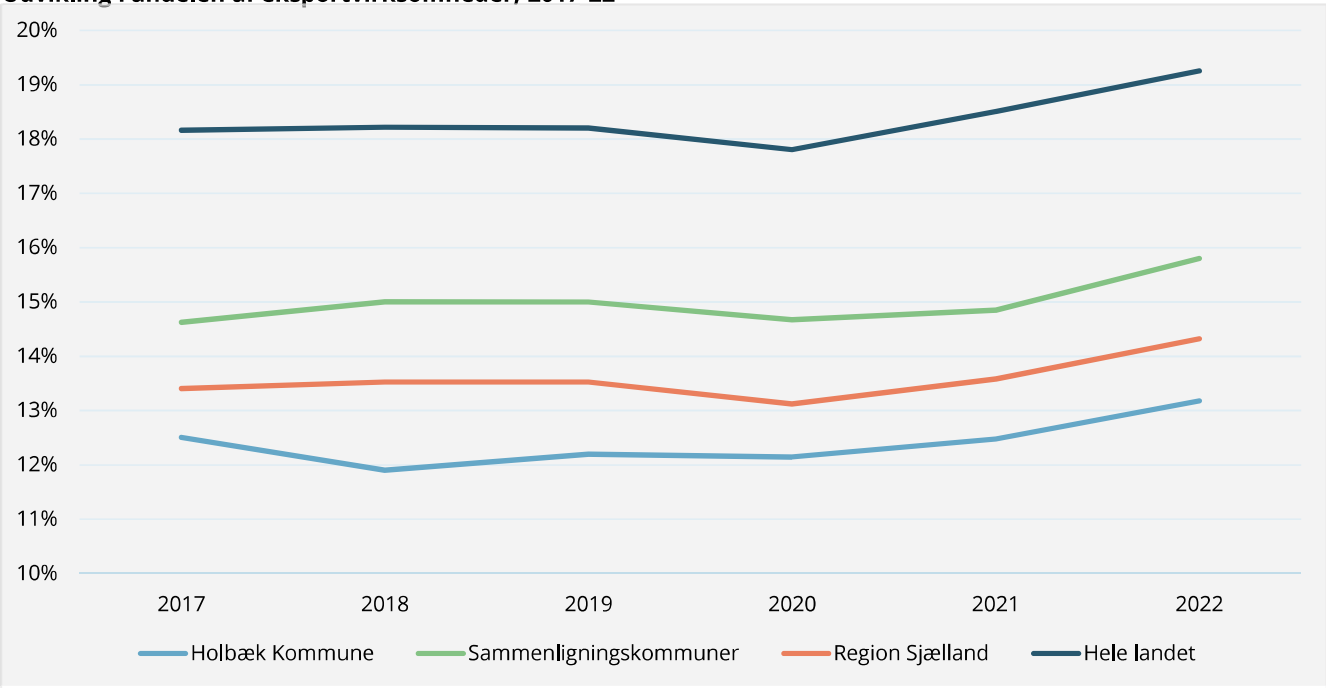

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdsstedsniveau.

Eksportvirksomheder opdelt på hovedsektorer, 2022

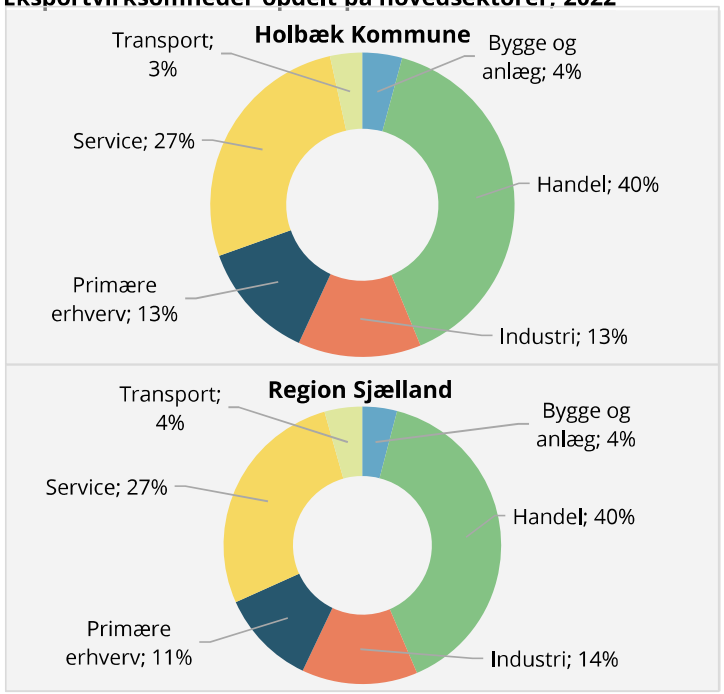

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Eksportværdien blandt eksporterende virksomheder i Holbæk Kommune er lav

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver tabellen neden for et overblik over den gennemsnitlige eksportværdi i de virksomheder, der afsætter uden for landets grænser.

Det kan ses af tabellen, at den gennemsnitlige eksportværdi per virksomhed i Holbæk Kommune ligger noget lavere end i sammenligningskommunerne, Region Sjælland og hele landet.

I 2022 var den gennemsnitlige eksportværdi per virksomheder 5,2 mio. kr., mens det tilsvarende tal for sammenligningskommunerne og Region Sjælland var hhv. 14 mio. kr. og 16,9 mio. kr. Resultaterne skal ses i lyset af at Holbæk generelt har meget få store virksomheder, som vist på side 10.

Den gennemsnitlige eksportværdi per virksomhed I Holbæk Kommune er steget mere fra 2019 til 2022 end blandt sammenligningskommunerne og regionen. I perioden er eksportværdien i Holbæk steget med ca. 1 mio. kr., svarende til en fremgang på 25 pct.

Udvikling i eksportværdi pr. eksporterende virksomhed (mio. kr. – løbende priser), 2017-22

	Eksport pr. virksomhed (mio. kr.) 2019	Eksport pr. virksomhed (mio. kr.) 2022	Ændring i eksport pr. virksomhed (pct.) 2019-22
Holbæk Kommune	4,2	5,2	25,3%
Sammenligningskommuner	11,8	14,0	18,5%
Region Sjælland	14,5	16,9	16,4%
Hele landet	24,4	33,5	37,3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomheder med eksport er opgjort på baggrund af arbejdssteder. Eksportværdien er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket salget til indenlandske kunder. Kalundborg Kommune indgår ikke i sammenligningskommunerne på grund af diskretioneringer.

4. Adgang til kvalificeret arbejdskraft

I dette afsnit ses nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft i Holbæk Kommune.

Afsnittet viser bl.a., at:

- Faglærte udgør med 42 pct. af arbejdsstyrken den største gruppe i Holbæk Kommune. Dernæst følger personer med en videregående uddannelse, der udgør 37 pct.
- I 2020-22 lå deltagelsesgraden i efter- og videreuddannelsessystemet på 9 pct. i Holbæk Kommune, hvilket er samme niveau som i sammenligningskommunerne og landet som hele.
- Holbæk Kommune har de seneste år haft en nettoudpendling, hvor flere personer pendler ud af kommunen for at arbejde end borgere fra andre kommuner, som pendler til Holbæk Kommune for at arbejde.
- Der er en større andel af personer, som pender til Holbæk Kommune for at arbejde, som har en videregående uddannelse end personer, der pendler ud af kommunen.
- Blandt til- og fraflyttere til kommunen tegner sig samme billede, hvor der en større andel af tilflyttere med en videregående uddannelse end blandt fraflytterne.
- Udenlandsk ejede virksomheder beskæftiger meget få personer i Holbæk set ift. sammenligningskommunerne. Der er ligeledes en lavere andel udenlandsk arbejdskraft i de private virksomheder i Holbæk.

Mange faglærte i Holbæk Kommune

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har stor betydning for, hvilke erhverv kommunen kan tiltrække. Figuren neden for viser arbejdsstyrken opdelt på uddannelsesniveau for Holbæk Kommune, sammenligningskommunerne, Region Sjælland og hele landet.

Generelt kan det ses, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Holbæk Kommune i høj grad ligner fordelingen i sammenligningskommunerne og Region Sjælland. Faglærte udgår med 42 pct. af arbejdsstyrken den største gruppe i Holbæk Kommune såvel som i sammenligningskommunerne og Region Sjælland. Personer med en videregående uddannelse udgør 37 pct. mens ufaglærte udgør 20 pct. i Holbæk Kommune. Set ift. landsgennemsnittet er der en højere andel faglærte og lavere andel med videregående uddannelse i Holbæk Kommune.

Arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveau, 2022

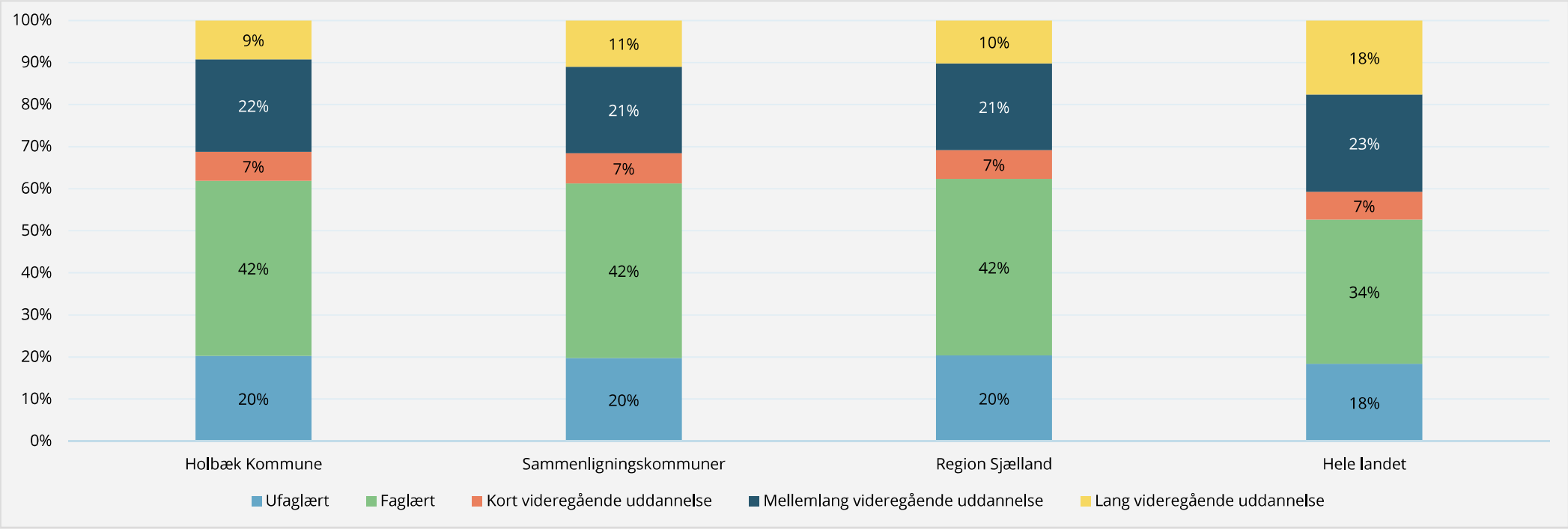

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen.

9 pct. af arbejdsstyrken i Holbæk har benyttet efter- og videreuddannelsessystemet

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen neden for giver et billede af, hvor stor en del af arbejdsstyrken, der hvert år opkvalificeres gennem voksen- og efteruddannelse (VEU).

I 2017-19 lå deltagelsesgraden i VEU på 11 pct. i Holbæk Kommune, hvilket er en anelse lavere end i sammenligningskommunerne. I perioden 2020-22 faldt deltagelsesgraden med 2 pct. point i Holbæk Kommune.

Den lavere deltagelse skal ses i lyset af de coronarelaterede nedlukninger blandt erhvervslivet og erhvervsskolerne. Samme tendens med en lavere deltagelse ses også blandt sammenligningskommunerne og i hele landet.

Andel af arbejdsstyrken, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse, gennemsnit 2017-19 og 2020-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Holbæk Kommune	11,0%	9,0%
Sammenligningskommuner	12,2%	9,5%
Region Sjælland	11,8%	9,1%
Hele Landet	11,9%	8,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Nettoudpendling i Holbæk Kommune de seneste år

Figuren neden for giver et overblik over pendlingsmønstret på arbejdsmarkedet, og hvor kommunens borgere arbejder. I 2022 var der lidt over 19.000, som både boede og arbejdede i Holbæk Kommune, mens en næsten tilsvarende antal borgere (18.720) pendlede ud af kommunen for at arbejde. Derudover var der ca. 11.262 personer, som pendlede fra en anden kommune til Holbæk.

Figuren viser også, at Holbæk Kommune i hele perioden har haft en nettoudpendling. Der er flere personer, som pendler ud af kommunen end borgere fra andre kommuner, som arbejder i Holbæk Kommune. Det er et udtryk for, at der er færre jobs i Holbæk Kommune end personer i arbejdsstyrken.

Beskæftigede fordelt på pendlingsmønster i Holbæk Kommune, 2017-22

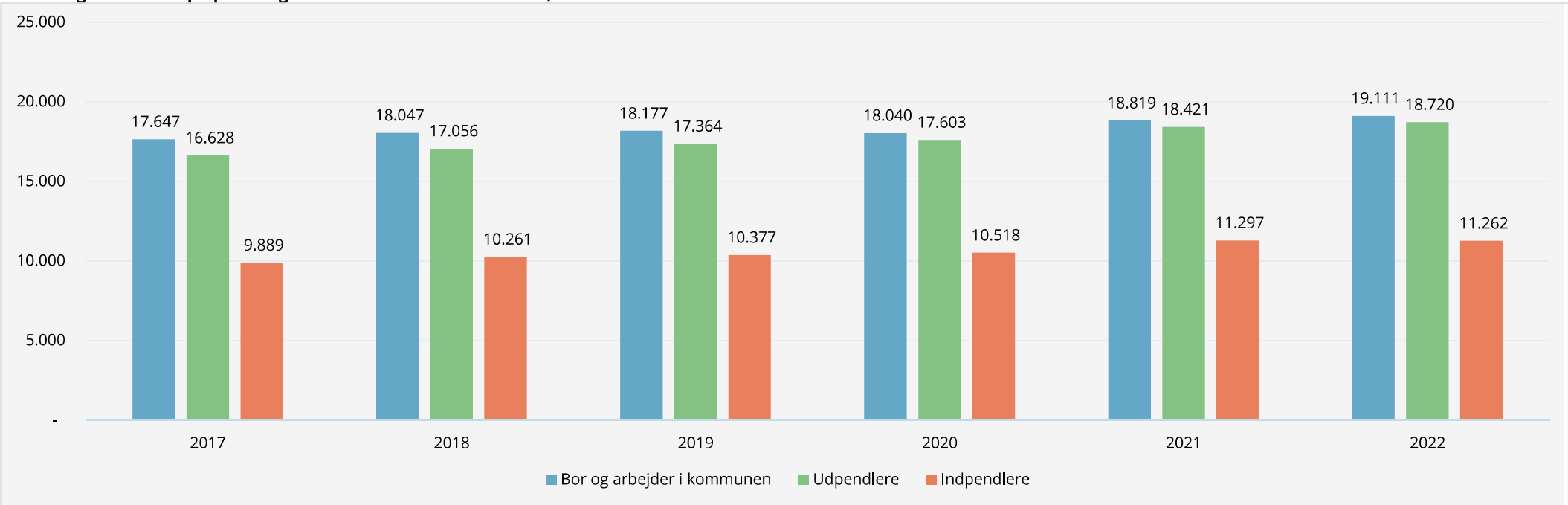

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen.

Flere indpendlere med en videregående uddannelse i Holbæk Kommune

Virksomhedernes muligheder for at rekruttere kvalificerede medarbejdere afhænger ikke alene af arbejdsstyrken i virksomhedernes hjemkommune, men også af den arbejdskraft, der kan tiltrækkes fra de nærliggende kommuner. Figuren neden for viser uddannelsessammensætningen for ind- og udpendlere i perioden 2019-12 i Holbæk Kommune, sammenlignings-kommunerne og Region Sjælland.

Af figuren kan det ses, at andelen af personer med en videregående uddannelse er højere blandt indpendlere end for udpendlerne i Holbæk Kommune. Lidt over en tredjedel af udpend-lerne har en videregående uddannelse, mens det er tilfældet for 39 pct. af indpendlerne. Denne tendens ses også blandt sammenligningskommunerne og i hele Region Sjælland. Resul-tatet afspejler nærheden til Region Hovedstaden, hvor der generelt er en højere andel af arbejdsstyrken med en videregående uddannelse

Omvendt er der en højere andel faglærte blandt udpendlerne end blandt indpendlerne i Holbæk Kommune og blandt sammenligningskommunerne. Særlig for hele Region Sjælland er der en væsentlig større andel faglærte, som pendler ud af regionen for at arbejde.

Ind- og udpendlere fordelt på uddannelsesniveau, gennemsnit 2019-22

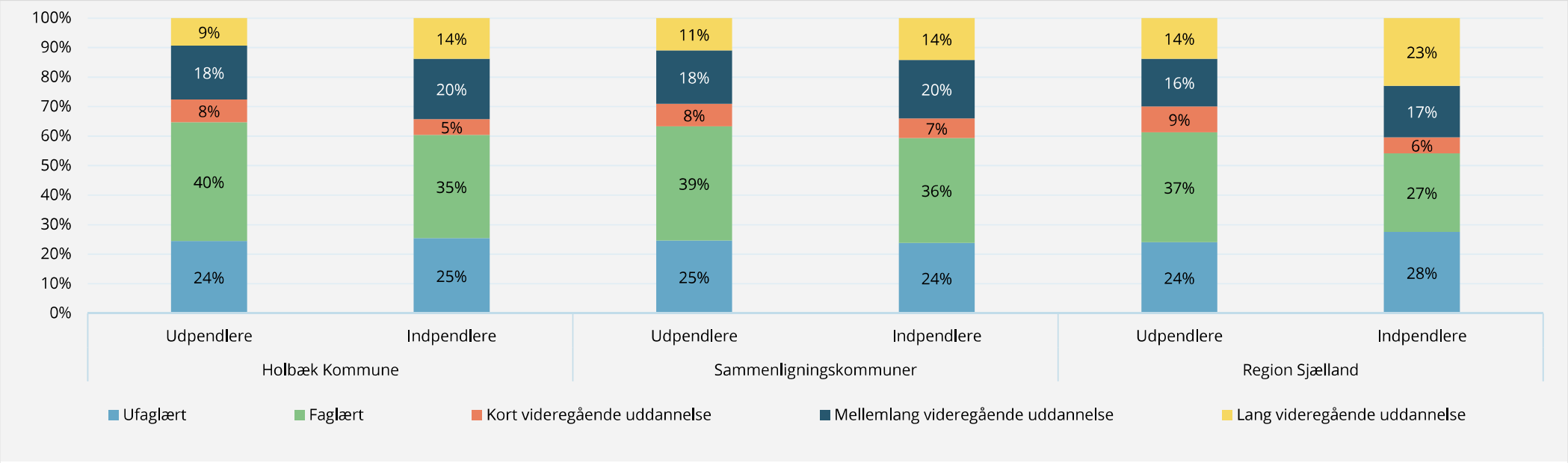

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen.

Til- og fraflytning bidrager også til et øget uddannelsesniveau i Holbæk Kommune

Uddannelsessammensætningen i en kommune påvirkes også af sammensætning af de personer, der flytter til og fra kommunen. Det er vigtigt, at kommunerne kan tiltrække og fastholde borgere med de kompetencer, som erhvervslivet har brug for. Figuren neden for viser uddannelsessammensætning blandt Holbæk Kommunes til- og fraflyttere i 2015-18 og 2019-21.

Det fremgår af figuren, at der i begge perioder har været en større andel med videregående uddannelse blandt tilflyttere end fraflyttere. Særlig i perioden 2019-22 er der flyttet flere borgere til med en videregående uddannelse. I perioden havde 39 pct. af tilflytterne en videregående uddannelse, mens det var tilfældet for 31 pct. af fraflytterne. Omvendt har der været lidt flere fraflyttere med en faglært baggrund end blandt tilflytterne.

Til- og fraflyttere fordelt på uddannelsesniveau, Holbæk Kommune, gennemsnit 2015-18 og 2019-22

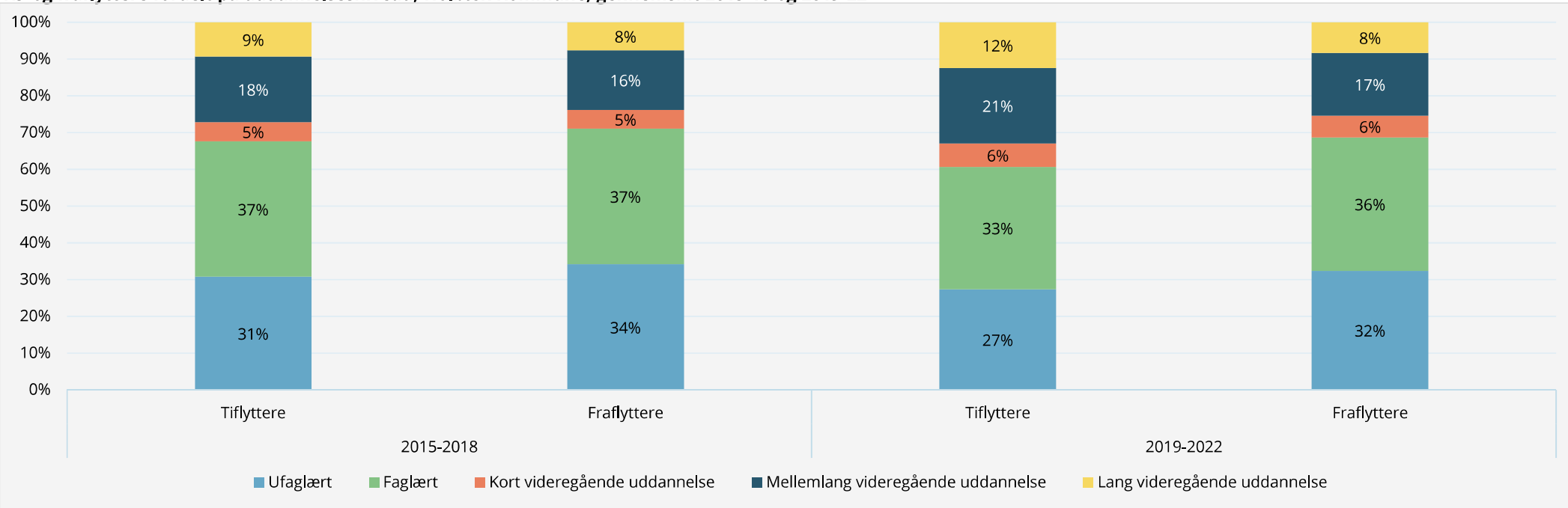

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort for personer mellem 15 og 74 år. Uddannelsesniveau er opgjort på baggrund af personernes højest fuldførte uddannelse. Personer med uoplyst uddannelse er udeladt af figuren.

Udenlandsk ejede virksomheder står for en lille del af den private beskæftigelse i Holbæk

I figuren til højre er vist, hvor stor en andel udenlandsk ejede virksomheder udgør af beskæftigelsen i Holbæk Kommune holdt op mod sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Heraf kan det ses, at de udenlandske virksomheder tegner sig for en beskeden del af beskæftigelsen i Holbæk set ift. sammenligningskommunerne og landet som helhed.

Fra 2016 og frem har udenlandske virksomheder stået for ca. 7,5 pct. af den private beskæftigelse i Holbæk. I sammenligningskommunerne står udenlandsk ejede virksomheder for knap en dobbelt så stor del af beskæftigelsen.

På landsplan stod de udenlandsk ejede virksomheder for 19 pct. af den private beskæftigelse i perioden 2019-21.

Udenlandske virksomheders andel af den private beskæftigelse, gennemsnit 2016-18 og 2019-21

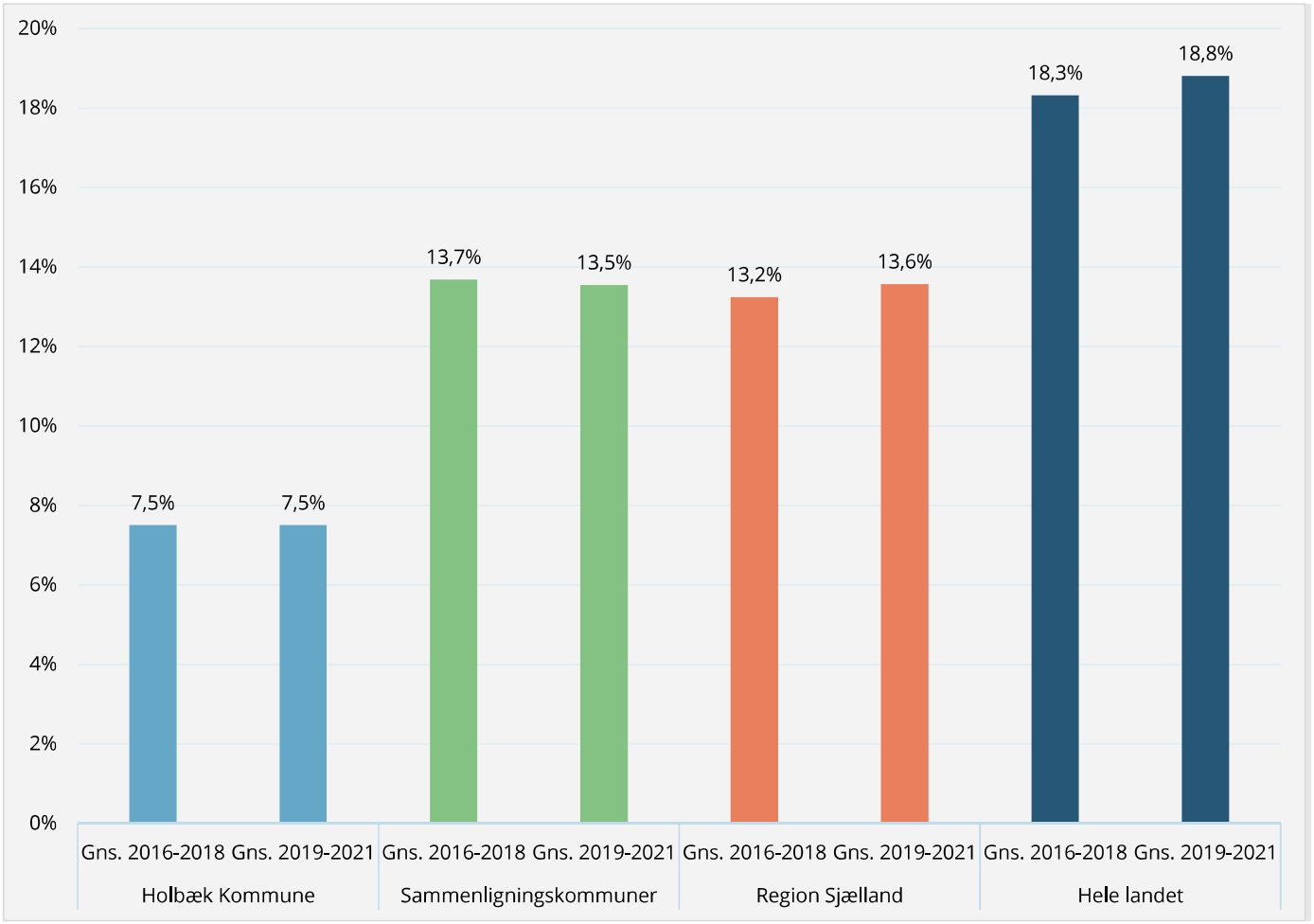

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder og beskæftigede personer. Arbejdsstedernes nationalitet er baseret på virksomhedernes ejerskabsforhold.

Holbæk Kommune har ligeledes en relativ lav andel af udenlandsk arbejdskraft

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for virksomhedernes mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Herudover kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder.

Figuren neden for viser andelen af udenlandske medarbejder i private virksomhed i Holbæk Kommune og sammenligningsenhederne. I 2022 udgjorde udenlandske medarbejdere 8 pct. af den private beskæftigelse i Holbæk mod lidt over 9 pct. i sammenligningskommunerne. Over de seneste år er andelen af udenlandske medarbejdere steget i Holbæk Kommune. Dette er en tendens, der også er gældende i sammenligningskommunerne samt landet som helhed.

Den lavere andel af både udenlandsk ejede virksomheder og udenlandske medarbejdere i de private virksomheder i Holbæk Kommune skal ses i lyset af kommunens erhvervsstruktur med mange små virksomheder inden for lokalt orienterede erhverv såsom bygge & anlæg samt detailhandel.

Udvikling i andelen af udenlandske medarbejdere i private virksomheder, 2017-22

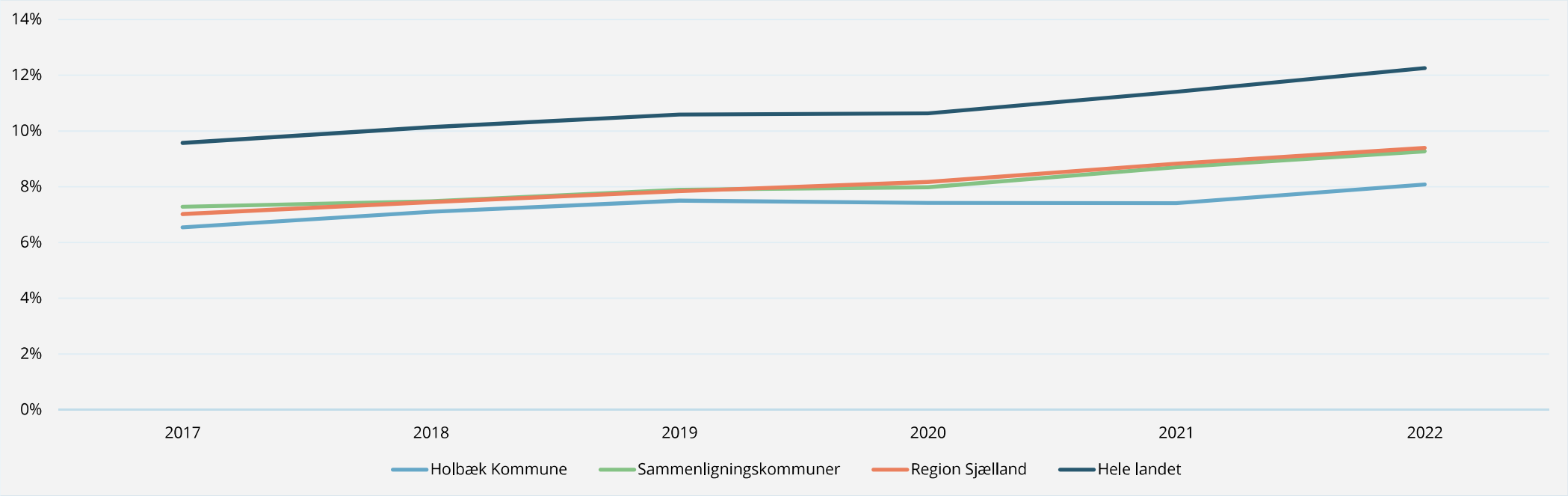

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på baggrund af beskæftigede personer i private virksomheder. Udenlandske medarbejdere er opgjort som personer med udenlandsk statsborgerskab.

IRISgroup

IRIS GROUP
CHRISTIANS BRYGGE 28, 1. SAL | DK-1559 KØBENHAVN V
IRISGROUP@IRISGROUP.DK | WWW.IRISGROUP.DK